VIRA 60
Dinsdag 14 mei 2024
Senaat

Symposium "Duurzame Ontwikkeling – Hoe ver staan we?"

Verwelkoming door voorzitter Johan Swinnen

L.S.

Alsof het gisteren of eergisteren was, de dag dat we in deze zelfde tempel van de democratie, in de Congreszaal enkele verdiepingen hoger, onze vijftigste verjaardag vierden.
Ik ben blij jullie, tien jaar later, opnieuw te mogen verwelkomen en opnieuw aan de voorzitster van de Senaat, een hartelijk woord van dank te mogen richten.
Zoals tien jaar geleden voeg ik er graag aan toe dat dit gebaar harmonieus spoort met een gedeelde ambitie nl voeling tot stand brengen en onderhouden tussen een parlementaire instelling -in haar huidige en toekomstige gedaante – en het maatschappelijk middenveld.

Tevens een warme welkom aan jullie, talrijke symposium-gangers. Jullie aanwezigheid is niet enkel een uitdrukking van belangstelling voor het thema van duurzame ontwikkeling dat vandaag voorligt maar ook een blijk van vertrouwen in de toekomst van VIRA dat, zoals onze doelstellingen bepalen, een forum biedt waar informatie en praktijkgetuigenissen worden uitgewisseld tussen beleids-en bedrijfsverantwoordelijken, academici en studenten, diplomaten en andere ambtenaren, mediaverantwoordelijken en cultuurdragers en nog vele andere actoren van de civiele maatschappij.

Deze ambitie hebben we ook in de voorbije jaren kunnen waarmaken, niet door ons te laten meedrijven op rustige golven en op routine, maar door voortdurend en zorgvuldig te speuren naar actuele geopolitieke thema's die ook in ons dagelijks en maatschappelijk leven relevantie tonen en die vertolkt worden door eloquente sprekers, die ons bovendien behoeden voor vrijblijvende luchtfietserijen.
Tektonische verschuivingen en turbulenties doch ook kiemen van nieuwe en hoopgevende ontwikkelingen prikkelen onze interesse. Verontwaardiging en bekommeringen worden hier geventileerd rond oorlog en conflicten aan of verder van onze grenzen, rond agressie, rond inbreuken op internationaal recht en mensenrechten, rond pandemieën, rond klimaatcrisis, rond migratie, cyberveiligheid, rond tanend vertrouwen in democratie, in diplomatie, in globalisering. Die bezorgdheden gaan gepaard met analyses over of speurwerk naar een mogelijke nieuwe wereldorde, naar rol en invloed van Europa in een multipolaire constellatie, met af en toe een knipoog naar de Belgische en Nederlandse diplomatie. Ik denk dat ik de wens van heel wat VIRA-leden vertolk door te wijzen op de mogelijkheid om de blik ook te richten op Azië, op Afrika. En waarom zouden onze betrekkingen met Latijns Amerika niet op de agenda moeten komen.

Niet alleen de academicus en de diplomaat voelen zich aangesproken door geopolitiek. Vanuit die overtuiging streven we naar een verbreding van ons publiek. Een operatie die er

flink op vooruitgaat. Vanuit de bedrijven, de advocatuur en de magistratuur, de medische wereld, de ngo-middens en ook vanuit mediakringen mag VIRA op groeiende belangstelling en adhesie rekenen. Het is bovendien opvallend hoe steeds vaker VIRA gesolliciteerd wordt om bepaalde initiatieven van andere verenigingen of instellingen te sponsoren of te co-organiseren.

Ook de jongerenwerking is en blijft een belangrijk aandachtspunt. Ik zal niet beweren dat deze betrachting reeds tot spectaculaire resultaten heeft geleid. Maar wel dat we overtuigd blijven dat volgehouden inspanning om de gepaste thematiek en methode op te sporen zeker tot resultaat zal leiden.

Al deze goede inzichten en initiatieven zouden nochtans te kort schieten als deze brede ambities niet geschraagd werden door een echte en ongekunstelde VIRA-mentaliteit. Dat is misschien ook het watermerk van onze vereniging. Leden en sympathisanten komen niet enkel voor wat het menu inhoudelijk te bieden heeft maar ook voor de ongedwongen en zelfs vriendschappelijke sfeer, en die erg bevorderlijk is voor netwerking. De maandelijkse VIRA-ontmoeting is een moment om naar uit te kijken.
Maar dat is alleen maar mogelijk als die werking gedragen wordt door personen die in een geest van positieve compliciteit aan het roer staan. Op deze feestelijke dag houd ik er aan mijn collegae van het dagelijks bestuur, van de raad van bestuur en ook de trouwe leden die naar de jaarlijkse algemene vergadering komen van harte te danken voor hun ideeën en hun inzet. Zij zijn de beste garanties voor een gezonde ontwikkeling van onze jarige vereniging, die ondertussen al meer dan 400 leden telt.

In mijn lezingen over nieuwe tendensen in de moderne diplomatie heb ik het vaak over ‘begeleidingsdiplomatie’. Daarmee bedoel ik een stel van ideeën, regels, principes en methodes die ons kunnen helpen en inspireren bij het verantwoorden en ontwikkelen van buitenlands beleid en bijgevolg ook van diplomatieke praktijken of initiatieven.
Zo reiken de ontwikkelingsdoelstellingen, die de richting van de *roadmap* tot 2030 moeten aanwijzen, bouwstenen aan voor een geïnspireerde begeleidingsdiplomatie. Zij zijn het resultaat van een jarenlang rijpings-en onderhandelingsproces. Het begrip “duurzaamheid” werd steviger verankerd, en moet op meerdere funderingen geheid worden. De logica van de noord-zuid dynamiek werd overstegen. De draagwijdte van de doeleinden is universeler geworden. Er wordt afgestapt van silo-benaderingen en het integrale, holistische karakter van de ontwikkelingsdynamiek is een evidentie. Ontwikkeling is een inclusieve aangelegenheid. Niemand mag achterblijven. We zijn tot de nederige vaststelling gekomen dat we allen in ontwikkeling zijn. Elke samenleving kampt met uitdagingen, die om een coherente aanpak vragen.

Na bijna tien jaar sedert de unanieme goedkeuring van de SDGs door de Algemene UNO-Vergadering, valt niet meer te ontkennen dat zij een veelzijdige of zelfs allezijdige dynamiek voeden. Elk regeringsbeleid dat zich respecteert verwijst naar duurzame ontwikkeling. Nationale en internationale instellingen propageren de *‘new narrative’*. Het maatschappelijk en cultureel middenveld laaft zich aan de nieuwe mantra. De bedrijven spelen in verscheidene domeinen een voortrekkersrol. Zowel de traditionele als de sociale media hebben een sensibiliserende impact.

We zijn half weg Agenda 2030. Waar staan we. Waar doen we het goed, waar schieten we tekort, waar doen we het gewoon slecht. Waar moeten we een tandje bijsteken of het roer zelfs omgooien.
Ons symposium zal aanzwellen als de Moldau van Smetana. Ontwikkeling kunnen we niet bedenken zonder positieve en persoonlijke ingesteldheid van de burger. Aan de oorsprong ligt innerlijke ontwikkeling. Onze *key note speakers* kijken vervolgens naar België, naar Europa, en tenslotte naar de brede wereldwijd uitdijende stroom van ontwikkelingsdynamiek.
Er zijn ontelbare invalshoeken om de stand van verwezenlijking van de 17 doelstellingen en de 169 targets te bespreken. We hebben een keuze gemaakt en zullen na de koffiepauze het woord geven aan een belangrijke categorie van actoren van deze *endeavour*. Zij zullen getuigen hoe het bedrijfsleven inzet op duurzaam ondernemen.

Ik dank sprekers en panelleden die deze namiddag voor een boeiend verhaal zullen zorgen, voor een eerlijke en dus ook een kritische doorlichting, zonder franjes noch zelfgenoegzaamheid. Laten we daarvan genieten maar ook de wijze wenken ervan opvangen en onthouden.

***